

Samen beslissen bij artrose: het Beweeghuis voor iedereen

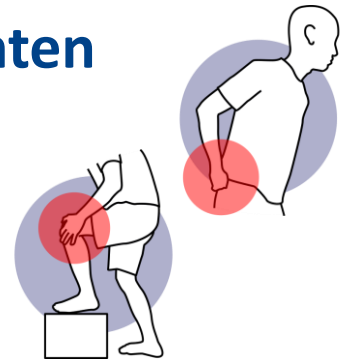

Zorginstituut Nederland

Slot projectgroep bijeenkomst – 25 november 2025

Samen beslissen bij artrose: het **Beweeghuis** voor iedereen

Het leveren van de best passende zorg aan knie- of heupartrose patiënten met beperkte gezondheidsvaardigheden binnen het Beweeghuis.

Doelstelling 1 - Verbeteren van de tijdige signalering proces beperkte gezondheidsvaardigheden

Doelstelling 2 - Verbeteren van het Samen Beslissen proces op de Stadspoli

Doelstelling 3 - Verbeteren van het verwijsproces

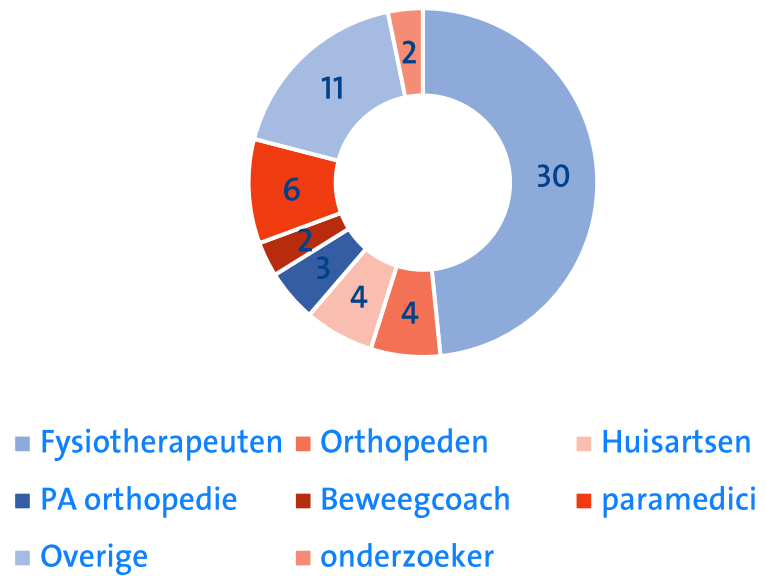
Doelstelling 1: Verbeteren van de tijdige signalering proces beperkte gezondheidsvaardigheden

- Vier workshops 'Hoe omgaan met patiënten met beperkte gezondheidsvaardigheden?'
- Voor zorgprofessionals binnen en buiten het Beweeghuis

Evaluatie workshop

Deelnemers (N=62)

Gemiddeld cijfer

Wat sprak het meest aan?

Interactieve aanpak: afwisselende werkvormen.

Praktische toepasbaarheid: direct bruikbare tips, handvatten en praktijkvoorbeelden.

Bewustwording en communicatie: terugvraagmethode, herkennen van beperkte gezondheidsvaardigheden.

Enthousiaste en deskundige presentatie: heldere uitleg en goede begeleiding.

Open discussies en groepsinteractie: waardevolle uitwisseling van ideeën.

Eye- openers

Je hoeft niet te weten of iemand beperkte gezondheidsvaardigheden heeft, pas standaard terugvraagmethode toe

Groot probleem: Het hoge aantal mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden en laaggeletterdheid.

Bewustwording: Iedereen kan tijdelijk beperkte gezondheidsvaardigheden hebben (bijv. door stress of trauma).

Complexiteit van informatie: We geven vaak te veel en te moeilijke informatie; uitleg op niveau van een 12-jarige helpt.

Zelf ervaren hoe lastig teksten kunnen zijn

Scholing Samen beslissen over best passende zorg

- Zorgprofessionals op de Stadspoli
- Scholing van 2 dagdelen

“Dat het uitleggen van verschillende behandelopties niet hetzelfde is als samen beslissen.”

“Dat ik de cliënt actief moet benaderen om mee te doen aan het samen beslissen proces.”

Doelstelling 2: Verbeteren van het samen beslissen proces op de Stadspoli

Ontwikkeling Implementatie

Doelstelling 2: Verbeteren van het samen beslissen proces op de Stadspoli

Gesprek over gezondheid en zorg Gezondheidsvaardigheden

1. Wie ben je?

- Hoe wil je aangesproken worden?
- Geboorteland en moedertaal
- Leeftijd
- Samenstelling gezin
- Welke school en hoeveel jaar
- Relatie
- Kinderen
- Werk
- Schulden, armoede
- Chronische ziekten
- Ingrijpende gebeurtenissen
- Cultuur en geloof

2. Wat doe je?

- Opstaan en gaan slapen
- Eten en drinken
- Douche
- (Professionele) hulp
- Sociaal leven
- Naasten, vrienden, buurt
- Naar buiten
- Initiatief nemen

Wat kan je (leren)?

Wat heb je?

Wat doe je?

Wie ben je?

3. Wat heb je?

- Aandoening
- Wat kan je (niet meer)
- Tijdslijn van begin tot nu
- Welke zorgverleners
- Jouw medicatie
- Zoek je informatie

4. Wat kan je (leren)?

- Hulp bij informatie toepassen
- Moeite met lezen
- Digitale afspraak
- Smartphone, tablet, computer
- Kruiswoordpuzzel, sudoku
- Calorieën tellen
- Vocht, zout
- Rekenen met medicatie

Ontwikkeling Implementatie

Wat wil je veranderen?

Waarom wil je dat veranderen?

Hoe ga je dat doen?

Wie/wat heb je nodig?

Wanneer start je?

Doelstelling 2: Verbeteren van het samen beslissen proces op de Stadspoli

Even voorstellen

Tijdens uw afspraak kunt u met uw zorgverlener praten over de onderwerpen die voor u belangrijk zijn.

Hieronder kunt u uzelf voorstellen.

Wie ben ik? (bijvoorbeeld leeftijd, gezin, werk, geloof)

Wat doe ik? (elke dag)

Wat heb ik? (aandoening)

Wat kan ik (leren)? (bijvoorbeeld lezen, schrijven, digitale afspraken maken)

Beweeghuis[®]
powered by Maastricht UMC+

4

Wat zijn mijn keuzes? - Knie

Er zijn verschillende behandelingen mogelijk.

Deze kaart laat 5 verschillende behandelingen zien. De zorgverlener praat met u over verschillende behandelingen. Samen met de zorgverlener maakt u een keuze welke behandeling het beste bij u past of mogelijk is.

De zorgverlener bespreekt in het consult wat de behandeling is, hoe lang deze behandeling is en welke gevolgen dit heeft voor u.

Kruis aan welke behandeling(en) uw voorkeur heeft.

A KEUZE: Uw manier van leven veranderen	B KEUZE: Fysiotherapie/oefentherapie
C KEUZE: Pijnstillers	D KEUZE: Prik in uw knie
E KEUZE: Een kunstknie	

VOOR operatie NA operatie

meer informatie: www.reumazorgnederland.nl

Beweeghuis[®]
powered by Maastricht UMC+

6

Beweeghuis

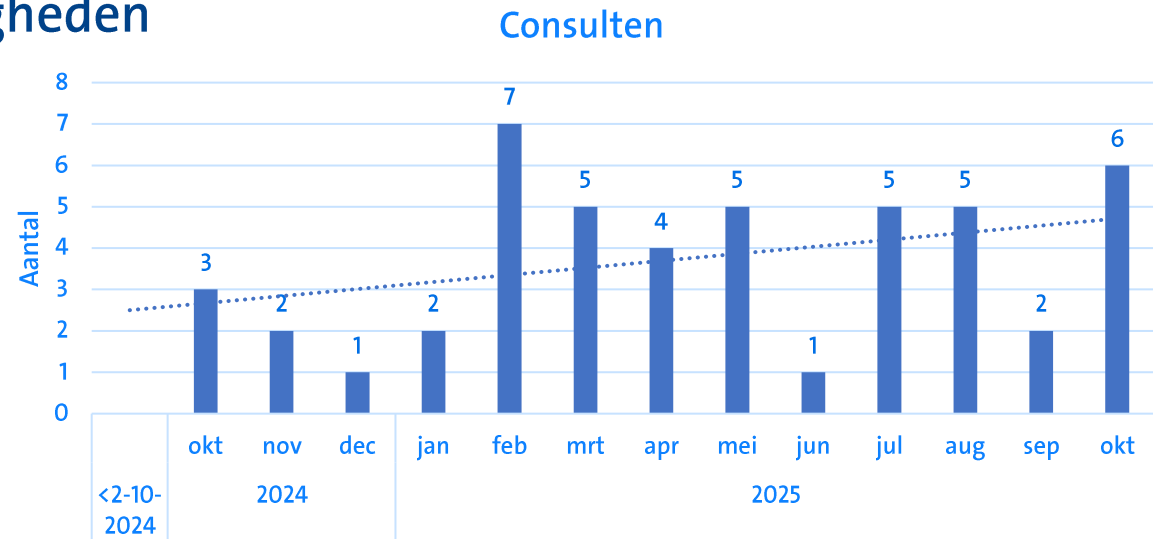
Aan de slag met
het schakelconsult

stadspoli

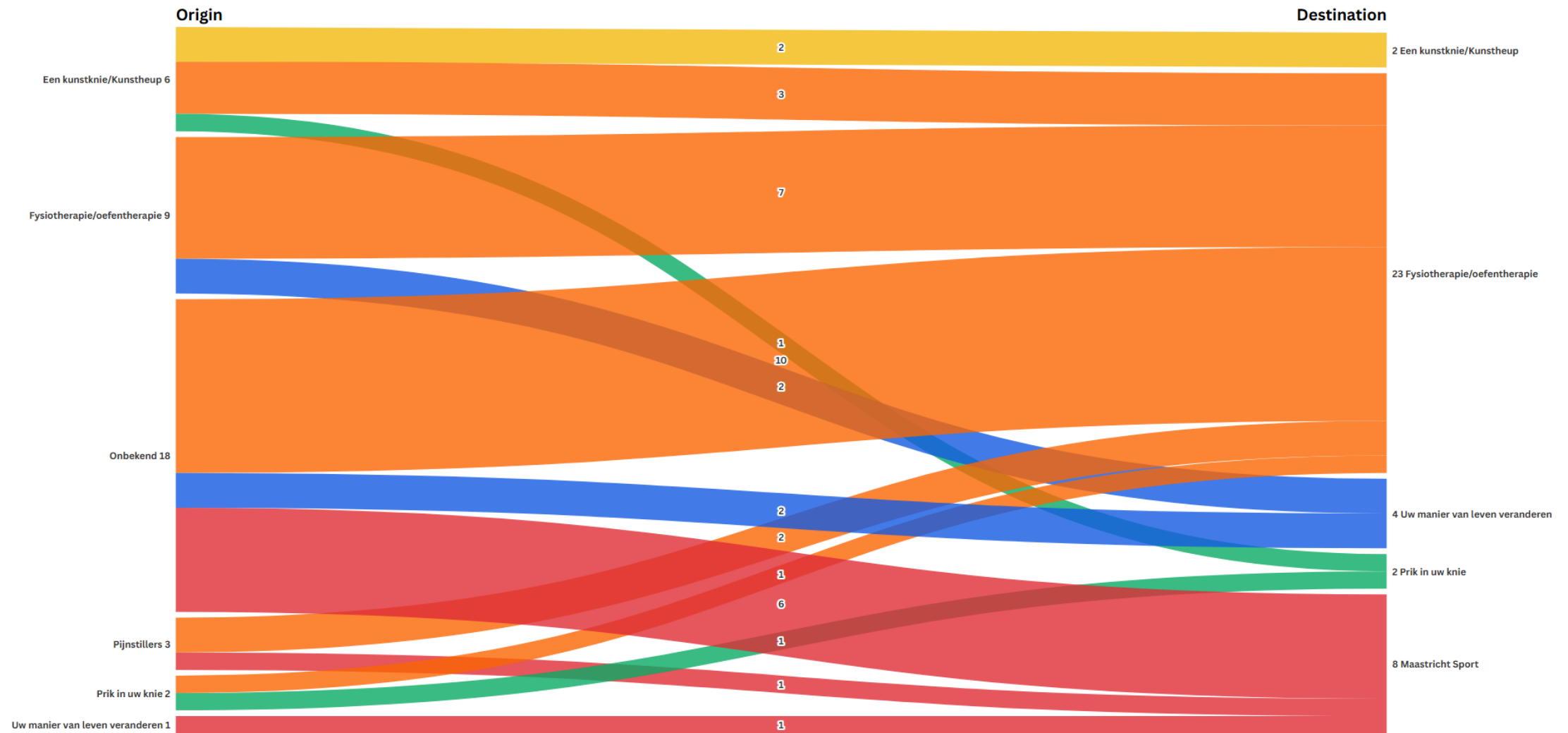

Resultaten

- Tot op heden: 49 consulten
 - I. 44 consulten samen beslissen
 - II. 5 fysiotherapeutische oefeningen
- Gemiddeld niveau gezondheidsvaardigheden

Besluit **voor** consult en besluit **na** consult

Continu verbeteren

- Het schakelconsult lijkt een waardevolle aanvulling op het reguliere zorgtraject.
- Het biedt patiënten meer ruimte voor uitleg, vragen en actieve betrokkenheid.
- Patiënten ervaren meer duidelijkheid en rust tijdens het schakelconsult dan in het reguliere consult.
- Het succes van het schakelconsult hangt af van goede verwijzing, voorbereiding en materiaalgebruik.
 - I. Beter proces met de schakelconsult boekjes
 - II. Meer orthopeden verwijzen door, maar nog niet allemaal → onder de aandacht blijven brengen
 - III. Efficiëntere screening aan 'de voorkant' verwijzer → patiënt alleen op schakelconsult die hierbij meest geholpen is

Doelstelling 3: Verbeteren van het verwijsproces

Hey Orthopeed,
verwijs jij al patiënten naar
het *schakelconsult*?

Heeft de patiënt:

- ☐ Meer tijd nodig voor samen beslissen over best passende zorg voor bijvoorbeeld knie/heup artrose;
- ☐ Lagere gezondheidsvaardigheden óf;
- ☐ Een demonstratie fysiotherapeutische oefeningen nodig?

Verwijs dan door!

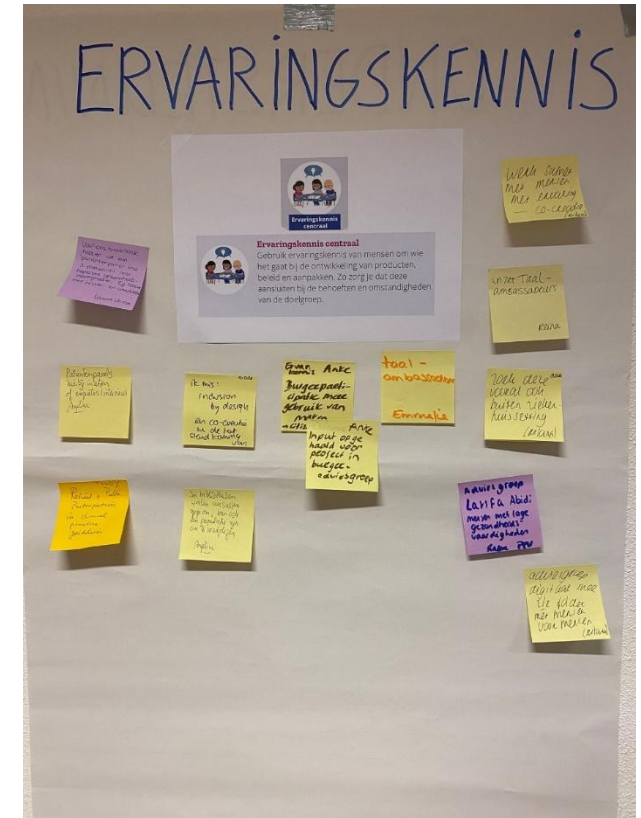
Persoonlijke overdracht bij de balie en vermeld de reden

Samen beslissen

Borging: netwerkbijeenkomst gezondheidsvaardigheden MUMC+/UM

Borging: website

Mijn MUMC+ Zoeken

Onderzoek

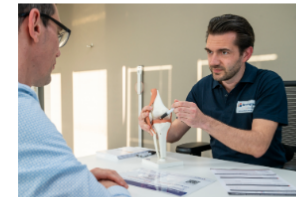
Samen Beslissen bij artrose: Het Beweeghuis voor iedereen

Delen

Samen beslissen is een proces waarin de zorgprofessional en de patiënt samen bespreken welke behandeling of zorg het beste past bij de patiënt. Hierbij wordt er goed gekeken wat belangrijk is voor de patiënt en worden alle opties, voor- en nadelen, voorkeuren en omstandigheden van de patiënt meegenomen. Om samen te kunnen beslissen is het belangrijk dat patiënten actief participeren in het consult, vragen stellen en beschikken over de juiste vaardigheden om informatie over hun gezondheid en zorg te kunnen vinden, begrijpen en toepassen.

In het bijzonder zijn mensen met artrose en beperkte gezondheidsvaardigheden extra kwetsbaar. Ze zijn vaak minder actief, minder zelfredzaam, hebben een hogere ziektelast en beschikken over minder kennis en vaardigheden om aan de slag te gaan met hun eigen gezondheid. Niet of nauwelijks bewegen leidt tot (nog) meer gezondheidsklachten, terwijl een actieve leefstijl en zelfmanagement juist een belangrijke behandeloptie is. Zo komen mensen met artrose en beperkte gezondheidsvaardigheden in een vicieuze cirkel terecht. Een adequate behandeling voor deze groep, waar het samen beslissen proces goed wordt uitgevoerd is dan ook van belang om grotere persoonlijke en maatschappelijke schade te voorkomen.

Kernpunten	▼
Wat is het doel van dit project?	▼
Hoe wordt dit project uitgevoerd	▼
Project informatie	▼
Materialen	▼

Nieuws

- Beweeghuis deelt ervaringen op slotcongres 'Samen beslissen bij beperkte gezond...
- Schakelconsult vergroot vertrouwen: patiënten ervaren begrip en duidelijkheid
- Praktijk - Samen beslissen begint bij begrijpelijke taal
- Eerste schakelconsulten binnen het Beweeghuis zijn gestart
- Taalambassadeurs maken laaggeletterdheid zichtbaar

Borging: Zorgverzekeraar VGZ

- Ambassadeur project
- Voorbeeld

Borging: scholing en schakelconsult

Workshop

Voortzetten: 2x per jaar vanuit Beweeghuis
Scholing binnen andere disciplines (bijvoorbeeld diëtik)
Onderdeel van breder opleidingsplan MUMC+

Schakelconsult

Gaat door
Optimaliseren

Praktijkgids Samen beslissen bij beperkte gezondheidsvaardigheden 2023

Samen beslissen bij artrose: het Beweeghuis voor iedereen

Doel project

- Het verbeteren van best passende zorg voor mensen met knie- en heupartrose én beperkte gezondheidsvaardigheden binnen het Beweeghuis Maastricht-Heuvelland. We werken op drie manieren aan dit doel:
- Tijdige signalering van beperkte gezondheidsvaardigheden door zorgprofessionals (onder andere scholing).
 - Een extra consult (schakelconsult) voor Samen Beslissen op de Stadspoli.
 - Gerichte begeleiding naar passend zorgaanbod vanuit het schakelconsult.

Hoogtepunten

- De positieve reacties van zorgprofessionals op de scholing over beperkte gezondheidsvaardigheden. Ze vinden hem praktisch toepasbaar. Een eyepener was onder meer dat 35% van de patiënten beperkte gezondheidsvaardigheden heeft. Dat zorgde voor bewustwording dat we hier aandacht aan moeten geven. Veel professionals vinden dat dit een verplichte training voor iedereen moet zijn.
- Het schakelconsult, ontwikkeld met taalambassadeurs, bleek een waardevolle toevoeging. Patiënten waarderen de extra tijd voor uitleg en gesprek. Vaak kiezen zij na het consult voor een conservatieve behandeling (zoals fysiotherapie of een beweegprogramma van Maastricht Sport) in plaats van een invasieve optie. Deze gerichte ondersteuning maakt Samen Beslissen toegankelijker en helpt patiënten een passende keuze te maken.

Quote Zorgverlener:

"Samen met de patiënt verken ik de beste herstelopties, afgestemd op hun behoeften. Tijdens onze gesprekken geven ze aan dat ze veel dingen niet wisten, zoals de voordelen van bewegen. Aan het einde van het consult maken we een weloverwogen keuze."
– Uitvoerend fysiotherapeut Schakelconsult

Gerealiseerde producten

- Scholingsmaterialen en fysieke scholing - [hoe omgaan met patiënten met beperkte gezondheidsvaardigheden?](#) (op aanvraag)
- [Keuzekaart in beeld: artrose in de knie](#) (reeds ontwikkeld en hergebruikt)
- [Keuzekaart in beeld: artrose in de heup](#) (reeds ontwikkeld en hergebruikt)
- Patiëntmateriaal ter ondersteuning van het schakelconsult: [Schakelconsultboekje](#)
- VGZ Toolkit gezondheidsvaardigheden (op aanvraag)

Opgedane leerervaringen

- Gedragsverandering. De scholing biedt een waardevolle eerste stap in bewustwording rond gezondheidsvaardigheden. Ze reikt praktische handvatten aan om begrijpelijk te communiceren, zoals de terugvraagmethode. De ervaringsgerichte oefeningen tijdens de scholing zorgden voor empathie en hielpen zorgprofessionals zich beter in te leven in de beleveniswereld van laaggeletterde patiënten.
- Toch blijft het signaleren van beperkte gezondheidsvaardigheden in de praktijk lastig; het denken in gezondheidsvaardigheden en het aanbieden van een extra consult zijn nog niet vanzelfsprekend voor zorgprofessionals. Herhaling van de goede boodschap bleek hierin essentieel.
- Het schakelconsult laat zien dat patiënten die actief betrokken zijn bij samen beslissen, een andere keuze maken. Over het algemeen kiezen patiënten er eerst voor om hun leefstijl aan te passen in plaats van invasieve behandelingen.
- Het inzicht dat er geen onderscheid moet worden gemaakt tussen patiënten met of zonder beperkte gezondheidsvaardigheden. De [universal precautions-aanpak](#) – altijd en bij iedereen nagaan of informatie begrepen is – biedt hiervoor een goede basis. Begrijpelijk communiceren geldt voor iedereen.
- Onze realistisch geformuleerde doelstellingen en het toepassen van korte evaluatieloops hielpen om snel bij te sturen en direct in te spelen op wat nodig was.

#Trots

Wij zijn trots dat het schakelconsult zorgt voor een bewuste keuze bij de patiënt. De zorgverlener ondersteunt hierbij. De focus ligt op wat voor de patiënt écht belangrijk is en welke zorg het beste past bij zijn of haar persoonlijke situatie.

Wij zijn trots op de mooie samenwerking met zorgverleners, patiënten en de taalambassadeurs. Zij weten wat wel en niet werkt, denken actief mee en sturen je zo nodig terug naar de tekentafel. Ze helpen mee om laaggeletterdheid bespreekbaar te maken en het taboe eromheen te doorbreken.

#Socials

Tijdige herkenning, gerichte ondersteuning en meer tijd voor samen beslissen, in de vorm van een extra consult, zorgt ervoor dat patiënten met beperkte gezondheidsvaardigheden een bewustere en passendere keuze maken rondom beweegklachten. #samenbeslissen #zowerktsamenbeslissen #uitkomstgerichtezorg #Beweeghuis #begrijpelijkcommunicerenvooriedereen

Quote patiënt:

"Ik vond dat de fysiotherapeut heel goed meebewoog, ook probeerde te kijken naar mijn vragen of waar hiaten zitten. Kijk, je kunt ook denken als iemand een hbo-niveau heeft: oh, die weet het wel allemaal. Maar we gingen er gewoon neutraal in en hij voelde op het moment al of ik het begreep of niet."

Uitvoerders
[Beweeghuis](#)

In samenwerking met
[MUMC+](#)
[ZIQ](#)
[Fy'net](#)
[Maastricht Sport](#)
[Taalambassadeurs Bondgenootschap Basisvaardigheden Maastricht-Heuvelland](#)
[Burgerkracht Limburg](#)
[Zorgverlener VGZ](#)
[Pharos](#)

Meer informatie?
[Samen Beslissen bij artrose: Het Beweeghuis voor iedereen | Beweeghuis](#)

Contactpersoon
Emmelie Hazelzet
Beweeghuis@mumc.nl

Dank jullie wel!

Contactpersoon: Emmelie Hazelzet, emmelie.hazelzet@mumc.nl